

Op 21 november 2023 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Morgan Brejaart van de fractie Forum voor democratie gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Morgan Brejaart (Forum van democratie) inzake Politie Enschede in de zak van Zeur - Piet.

Afgelopen zaterdag 18 November zijn traditioneel geschminkte 'Zwarte' pieten in de binnenstad van de gemeente Enschede aangesproken door de politie.

Agenten wezen de Zwarte Pieten erop dat zij door hen zouden worden weggestuurd van de locatie voor het stadhuis als er een anti- Zwarte Pieten protest zou plaatsvinden of als iemand aanstoot neemt aan hun uiterlijk.

Met andere woorden, niet de mensen die zonder enig racistisch motief graag op traditionele wijze Sinterklaasfeest vieren worden door onze ordehandhavers in bescherming genomen, maar intolerante oproerkraaiers. De politie criminaliseert hiermee de nuchtere Nederlander en laat zich voor het karretje spannen van verwarde personen die zich klaarblijkelijk identificeert met het 'karikatuur' Zwarte Piet. Een zwart geschminkte clown in een narrenpak waarin je niemand uit het diepste hol van Afrika noch daarbuiten zult aantreffen.

Forum voor Democratie – Enschede vindt dit de wereld op zijn kop en het een uiterst ongezonde ontwikkeling dat Zeur - Pieten die zich agressief en intolerant uiten jegens Nederlanders die genieten van traditionele festiviteiten, de arm der wet in hun zak hebben zitten.

Vraag 1. Bent u het met FVD eens dat de politie van de gemeente Enschede het recht op vrijheid van meningsuiting, waaronder de kleding- en make-up keuze van feestvierders valt (indien deze niet strijdig zijn met de wet), dient te respecteren en te bewaken? Zo nee, graag een toelichting.

Antwoord: Ja

Vraag 2. Op basis van welk gegeven is het geoorloofd voor een politieagent om een inwoner die zich schuldig maakt aan verbaal en/of lichamelijk geweld in bescherming te nemen tegen een inwoner die zich keurig conformeert aan de wet- en regelgeving in het publieke domein?

Antwoord: Allereerst: er heeft zich geen situatie voorgedaan waarbij een politieagent een inwoner die zich schuldig maakt aan verbaal en/of lichamelijk geweld in bescherming nam tegen een inwoner die zich conformeert aan de wet- en regelgeving in het publieke domein. Specifiek voor demonstraties rond Zwarte Piet (voor of tegen) en de Sinterklaasintochten geldt dat het uitgangspunt is dat het politietoetreden bijdraagt aan een ongestoord, ordelijk en veilig verloop van de intocht en eventuele (tegen)demonstratie(s). De politie waarborgt ieders recht zoals genoemd in artikel 7 (vrijheid van meningsuiting) en artikel 9 (recht tot vergadering en betoging) van de Grondwet. De politie treedt actief op tegen iedereen die een eventuele demonstratie of de intocht dreigt te verstoren.

Tot slot geldt dat collectieve meningsuiting wordt beschermd door de WOM, maar strafbare feiten niet. In dat geval zal de politie optreden.

Op 18 november is door de aanwezige politie geheel in lijn met deze uitgangspunten gehandeld. De politie heeft die dag ten tijde van de intocht het signaal gekregen dat er 'zwarte pieten' langs de route stonden. Hierop hebben agenten de verbinding gezocht met deze drie personen van FvD (zij stonden bij een FvD-stand) en zijn ze in gesprek gegaan. Daarbij is gevraagd naar de aard en reden van de aanwezigheid van de betrokken personen. Hierop is door de zwarte pieten van FvD meerdere keren gevraagd of ze weg moesten. De politie heeft dit steeds ontkend en heeft slechts aangegeven dat we streven naar een ongestoord en veilig kinderfeest, zonder confrontaties. Wanneer de openbare orde in het geding zou komen (of er

sprake zou zijn van strafbare gedragingen), zou er een andere situatie ontstaan waarin de wijze van optreden i.r.t. de intocht en een eventuele demonstratie in afstemming met de driehoek afgewogen moet worden. Dit is op 18 november niet aan de orde geweest.

Vraag 3. Heeft u in de functie van burgemeester de politie geïnstrueerd om toe te zien dat de traditionele Zwarte Piet uit het straatbeeld verdwijnt van de gemeente Enschede als tegendemonstraties zich voordoen? Zo nee, wie heeft dan wel desbetreffende agenten geïnstrueerd om deze Pieten aan te spreken op hun uiterlijk?

Antwoord: Nee, er is door de burgemeester niet geïnstrueerd om hierop toe te zien en dit is ook niet door een andere persoon/partij gebeurd. Zoals beschreven is op 18 november door de politie ook niets anders gedaan dan in gesprek gaan met de personen die als traditioneel geschminkte zwarte pieten in de binnenstad aanwezig waren. Zie verder ook vraag 2.

Vraag 4. Kan de burgemeester aangeven of het verboden is om je uit te dossen als Zwarte Piet zoals wij die reeds vele generaties lang kennen? Zo nee, op basis van welke wet- of regelgeving had desbetreffende agent deze Pieten kunnen dwingen om het publieke domein te verlaten?

Antwoord: Nee, het is niet verboden om je uit te dossen als Zwarte Piet. Er is dus ook geen wet- en regelgeving waarmee deze Pieten gedwongen kunnen worden om het publieke domein te verlaten, tenzij de openbare orde in het geding is en/of er sprake is van strafbare gedragingen.

Vraag 5. Is de burgemeester het met Forum voor Democratie eens dat mensen zich om onnoembaar veel redenen gekwetst kunnen worden, maar dat dit er niet toe kan leiden dat vrijheden en tradities zonder racistisch oogmerk in de ban worden gedaan? Zo nee, graag een toelichting die betrekking heeft op bovenstaand gegeven.

Antwoord: De burgemeester vindt dat vrijheden en tradities zonder racistisch oogmerk moeten blijven bestaan. Wel kunnen we zoveel mogelijk rekening houden met elkaar, zodat (in dit geval) het Sinterklaasfeest voor alle kinderen van Enschede een plezierig en bovenal veilig feest blijft.

Het Sint Nicolaas Comité Enschede heeft met ingang van 2022 besloten om in navolging van het landelijke Sinterklaasjournaal de entourage van Sinterklaas alleen uit roetveeg pieten te laten bestaan.

Vraag 6: Kan FVD concluderen dat deze agenten naar eigen inzicht hebben gehandeld en hun boekje te buiten zouden zijn gegaan als zij de daad bij het woord hadden gevoegd? Zo nee, welke juridische grondslag zou deze agenten in het gelijk hebben gesteld als zij gebruik hadden gemaakt van hun geweldsmonopolie?

Antwoord: Zoals beschreven: de agenten zijn alleen het gesprek aangegaan om in verbinding te staan en hebben hierbij niemand gedwongen de binnenstad te verlaten.

Vraag 7. Wil de burgemeester de toezegging doen om in het vervolg erop toe te zien dat elk individu of instantie in alle vrijheid en naar eigen inzicht gestalte kan geven aan het Sinterklaasfeest, zonder restricties van overheidswege? Zo nee, aan welke specifieke restricties dienen al dan niet gesubsidieerde personen of instanties zich te conformeren betreffende kledij en schmink voorschriften?

Antwoord: De overheid heeft geen instrumenten om restricties op te leggen aan organisatoren van het Sinterklaasfeest. Aanpassingen in de entourage van Sinterklaas zullen dan ook komen vanuit de bevolking en de organisatoren van de diverse activiteiten. Landelijk wordt de trend hierbij gezet door het Sinterklaasjournaal. De roep om verandering, mede gevoed door de discussie over discriminatie, wordt steeds duidelijker gevoerd en beantwoord.

Als kanttekening geldt dat er strafrechtelijke grenzen voor uitingen zijn (bijvoorbeeld beledigingsdelicten, aanzetten tot haat/discriminatie).

Enschede, 12 december 2023

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker